

Onze identiteit als zonen van God de Vader

door Jan Willem Bakker

Inhoudsopgave

Inleiding

De geest van het zoonschap

I. God de Vader als bron van onze identiteit

God de Vader en menselijk vaderschap

God de Vader is de bron van onze christelijke identiteit

Bevestiging van de geest van het zoonschap gaat aan dienen vooraf

II. Aspecten van de geest van het zoonschap

Zalving, gaven en vrucht van de Geest

Wandelen in de Geest

Volwassen wording en loutering

Loutering en tegenstand

III. Belemmeringen voor het doorbreken van onze identiteit als zonen

De geest van slavernij

Vaderloosheid, verwerping en verlatenheid

Krampachtigheid in onze relatie met de Heilige Geest

Charismatische rebellie en onafhankelijkheid

IV. Ten slotte

Samenvatting

Laat de geest van het zoonschap nu radicaal doorbreken

I. Inleiding

De geest van het zoonschap

Centraal in onze christelijke identiteit staat dat wij in Christus door God als Zijn zonen zijn aangenomen, mannen zowel als vrouwen (Rom. 8; Gal. 3:28,29). Daarmee wil de bijbel aangeven dat wij nu tot Gods familie horen, met alle rechten, plichten en waardigheid die hierbij horen. Bij het zoonschap hoort tevens een intieme relatie met God en een eeuwige erfenis. Het belangrijkste onderdeel van onze erfenis is eeuwig. Na de terugkomst van Christus zullen onze lichamen verheerlijkt worden zoals dat van Christus; zullen wij God eeuwig 'van aangezicht tot aangezicht' zien, en zullen wij met Christus over hemel en aarde heersen. Tijdens ons leven hebben wij recht op Gods leiding, bescherming en zorg, en op verhooring van gebed dat naar Zijn wil is. Tevens hebben wij de opdracht om als zonen van God mee te werken aan de doorbraak van Zijn koninkrijk op aarde, en volken en individuen uit volken tot discipelen te maken.

De Heilige Geest zorgt ervoor dat dit 'zoonschap' ook concreet werkelijk wordt in ons dagelijks leven, en dat wij daadwerkelijk onze taken als zonen kunnen uitvoeren. Hij wordt dan Zelf ook het voorschot, of onderpand, op onze erfenis genoemd (Ef 1:14). De Heilige Geest helpt ons onder meer om ons echt als zonen te gaan voelen, denken en gedragen. In dit artikel wil ik nader ingaan op diverse belangrijke aspecten van Gods Vaderschap en ons zoonschap. Eerst zal ik het belang van het besef van dit zoonschap voor onze identiteit bespreken. Vervolgens zal ik de verschillende aspecten bespreken van het werk van de Heilige Geest als voorschot op onze erfenis. Tot slot zal ik ingaan op belangrijke factoren die ons kunnen belemmeren in het besef van onze identiteit en het leven als zonen van God.

II. God de Vader als bron van onze identiteit

God de Vader en menselijk vaderschap

Paulus drukt de rol van God als Vader in de gehele schepping heel treffend uit in Efeze 3:14,15. Hij stelt dat de vader Zijn Naam verleent aan alles wat geschapen is. Naamgeving houdt in de bijbel sterk verband met het verlenen en bevestigen van identiteit. Alles in de schepping ontleent wie of wat hij is aan de Vader. Een eend is een eend omdat de Vader dit zo bedoeld heeft, een olifant een olifant, etc. Zoals God de schepping en de schepsels heeft gemaakt en bedoeld is het goed, ook al hebben duivel en mensen de schepping diepgaand beschadigd. Dit principe geldt eveneens voor mensen. Wij zijn mens dankzij God de Vader. Hij geeft ons het besef van wie wij zijn, van onze identiteit.

In Gods scheppingorde weerspiegelt het belang van de vader in een gezin deze rol van God de Vader in de schepping als geheel. In een goedlopend gezin ontlenen de kinderen hun identiteit uiteindelijk aan de vader. Natuurlijk heeft de moeder ook een belangrijke rol. Maar het besef van het kind wie hij of zij, en het aanvaarden van wie en hoe hij of zij is, hangt van de vaderlijke bevestiging af. Als een kind voelt dat de vader hem of haar niet aanvaardt zoals hij of zij is, dan krijgt het problemen met identiteit. Dit geldt zowel voor jongens als voor meiden. Niet alleen de identiteit van jongens, maar ook die van meiden wordt ten diepste bevestigd door de vader. Uiteraard hebben meiden wel vrouwelijke rolmodellen nodig om te weten hoe zij zich als vrouw ontwikkelen en gedragen moeten.

Vele persoonlijke en maatschappelijke problemen zijn het gevolg van gebrek aan vaderlijke bevestiging. Dit komt bijvoorbeeld omdat de vader afwezig is of niet echt als vader functioneert. Het is ook mogelijk dat de vader er wel is, maar verwachtingen van zijn kinderen heeft die niet met hun talenten overeenkomen. Hij stelt dan te hoge of verkeerde verwachtingen aan zijn kinderen of stimuleert de kinderen juist veel te weinig in hun ontwikkeling. Rebelle, crimineel gedrag, machtswellust, onzekerheid, seksuele onreinheid, vrouwelijke dominantie, geestelijke of seksuele verwarring, en overmatige ambitie komen vaak uit voort vaderloosheid, uit gebrek aan vaderlijke bevestiging. Natuurlijk kan God door Zijn Vaderlijke liefde zorg, herstel en genezing brengen, en ons de nodige bevestiging op een andere manier geven dan door onze natuurlijke vader.

God de Vader is de bron van onze christelijke identiteit

Voor onze identiteit als christen is het besef van God als vader nog eens extra belangrijk. Als wij God niet als onze Vader kennen, dan weten wij ook niet wie wij zijn als Zijn Zonen. Vaak komt het gebrekkige kennen van God als Vader voort uit verkeerd vaderbeeld vanwege slechte ervaringen met natuurlijke vaderfiguren. Of het wordt veroorzaakt door een religieuze geest uit onze sociale achtergrond, die God als een kille, strenge, veroordelende en straffende persoon voorstelt. Vele christenen geloven verder in hun hoofd wel dat God een Vader is, maar het is theologie. Zij kennen Hem niet persoonlijk als Vader, of het idee dat God Vader is zegt hun niets. In Romeinen 8:15 is het

woord dat Paulus voor Vader gebruikt, abba, echter heel intiem. God is een papa, een liefhebbende, bevestigende Vader. Wij kunnen pas echt met geloof in Gods zegeningen wandelen voor ons leven wanneer wij God op die manier kennen. De duivel probeert dan ook met alle macht om ons van een besef van God als liefhebbende vader af te houden, door een verkeerd beeld van Zijn Vaderschap in onze gedachten te spuien. Later in dit artikel zullen wij nog verder ingaan op de blokkades die de vijand gebruikt om ons van onze erfenis af te houden.

Wij zijn niet alleen Gods kinderen, maar God heeft ons altijd gewild als kinderen (Efeze 1: 4 en 5). Hij heeft ons voor de grondlegging van de wereld als uitgekozen als Zijn kinderen. God heeft ons altijd gewild. Wij weten dat een kind dat niet gewenst was, onzeker kan worden, wat weer tot andere problemen leidt. Maar God heeft ons altijd gewild, voordat er nog maar iets bestond. Dit is ook wat het begrip uitverkiezing en uitverkoren betekent waarover Paulus in Romeinen 8 spreekt. In Paulus' woorden over het begrip uitverkiezing is het hart van God de Vader aan het woord. Hij zegt hiermee dat hij ons altijd al als kinderen heeft gewild, zelfs voordat er een wereld bestond. Deze woorden van uitverkiezing zijn een hele krachtige en diepe bevestiging van onze identiteit als kinderen van God. Indien deze bevestiging in ons hart landt zal dit definitief een einde maken aan alle onzekerheid over de liefde van de Vader voor ons.

Bevestiging van de geest van het zoonschap gaat aan dienen vooraf

Het feit dat een kind gewild en bevestigd is zal een zeer positieve invloed hebben op zijn gedrag en persoonlijkheid. Zo zal het besef dat wij Gods kinderen zijn eveneens automatisch veel invloed hebben op ons gedrag, en ook op onze diepste emoties. Dit diepe besef is ook van levensbelang voor de taken die wij voor de Heer en het lichaam van Christus vervullen. Voordat wij ons in allerlei christelijk werk en dienstbaarheid storten dienen wij eerst een diep besef van dit zoonschap van God te krijgen. Anders ervaren wij God niet als onze Vader, maar als directeur of slavendrijver. Dit is een uiterst belangrijk principe. Jezus' leven is hiervan een krachtig voorbeeld. God de Vader bevestigde Hem heel krachtig als Zijn geliefde zoon aan het begin van Zijn bediening, bij Zijn doop door Johannes (Matt. 3:13-17). Tijdens Zijn bediening wandelde Hij helemaal in de geest van Zijn zoonschap. Daarom deed Hij ook alleen datgene wat Hij de Vader zag doen (Joh. 5:19,20), en nam Hij geen lasten op Zich die de Vader Hem niet gaf.

God heeft hetzelfde ontwerp voor ons leven als Hij had voor Christus. Hij wil ons eerst krachtig in ons hart bevestigen als Zijn geliefde kinderen. Vanuit deze bevestiging gaat de Heilige Geest ons concreet van dag tot dag leiden in de 'geest van het zoonschap' (Rom. 8:14-17; Gal. 4:6). Hierdoor leren wij onder meer om te onderscheiden wat de Heer wel en niet van ons vraagt. Daardoor worden wij niet alleen vruchtbaar (Joh. 15: 5), maar gaan wij ook ervaren dat Gods juk zacht is en Zijn last licht (Matt. 11:30). Helaas missen wij dit ontwerp van de Heer voor ons leven regelmatig, zelfs wanneer wij heel ijverig voor God aan het werken of bedienen zijn. In zulke gevallen putten wij misschien wel uit de kracht van de Heilige Geest, maar leven wij toch niet volledig uit de geest van het zoonschap.

III. Aspecten van de 'geest van het zoonschap'

Zalving, gaven en vrucht van de Geest

Paulus stelt dus dat de Heilige Geest het voorschot is op onze erfenis die wij volledig zullen ontvangen na Christus' wederkomst (Ef. 1:13,14). Het voorschot van de Heilige Geest heeft drie hoofdfacetten. Om te beginnen is er het facet van kracht, zalving en gaven. De Heilige Geest stelt ons in staat om op bovennatuurlijke dingen tot stand te brengen. Hieronder vallen bijvoorbeeld evangelisatie met Goddelijke overtuigingskracht en vrijmoedigheid, genezing, bevrijding, wonderen, doorbraakgebed, bovennatuurlijke kennis en wijsheid. De bijbel leert dat God de Vader ons Zijn kinderen altijd meer van deze werking van de Heilige Geest zal geven als wij Hem er

intensief om vragen (Matt. 7:7-11; Lukas 11:5:13). Hij zal dergelijk gebed altijd verhoren omdat deze werking van de Heilige Geest ons erfdeel is als Zijn kinderen. Aan de andere kant bepaalt Hij Zelf aan welke van Zijn kinderen Hij een bepaalde gave van de Heilige Geest in meerdere mate geeft dan aan andere (1 Kor. 12:4-11). Dit betekent dat wij als lichaam van Christus elkaar nodig hebben om in de volledige volheid van de kracht van de Heilige Geest te kunnen functioneren (1 Kor. 12:12-31).

Een ander facet is de vrucht van de Heilige Geest. God houdt van ons zoals wij zijn, maar Hij wil ons wel grondig veranderen. God wil kinderen die in hun uiterlijk gedrag en in hun innerlijke houding Zijn karakter uitstralen. Als Zijn erfgenamen zijn wij ook zijn vertegenwoordigers op aarde. Hij verwacht dan ook dat wij in houding en gedrag Hem vertegenwoordigen. Hij wil om die reden onze gedragspatronen en innerlijke attitudes die hem onwaardig zijn grondige omvormen. Dit is een proces waarvan Paulus in Galaten het resultaat de vrucht van de Heilige Geest noemt (Galaten 5:22,23). De vrucht van de Geest omvat niet alleen nieuwe uiterlijke gedragingen. De Heilige Geest verandert ons ook van binnen. Hij hervormt de motivaties van ons hart en verandert de manier waarop wij onszelf, de wereld en elkaar ervaren. Ten gevolge hiervan gedragen wij ons niet alleen maar waardiger, maar voelen ons ook minder trots of juist niet langer minderwaardig ten opzichte van anderen; wij stelen niet alleen niet meer, maar ervaren ook steeds minder hebzucht of bezorgdheid; etc. Gods waarden, normen, attitudes en karaktertrekken gaan als het ware in toenemende mate met onze persoonlijkheid vergroeiën. Dit is ook wat de bijbel bedoelt met 'Ik zal Mijn wet in hun (de gelovigen) harten schrijven' (Jer. 31:33; Hebr. 10:15-17).

Wandelen in de Geest

Er is nog een derde facet van het werk van de Heilige Geest als voorschot op onze erfenis. Dit is wandelen in de Geest, of leven naar de Geest. Romeinen 8:14 stelt dat wie zich (voortdurend) door de Geest laat leiden een zoon van God is. Met andere woorden, pas als dit derde facet van het werk van de Heilige Geest in ons doordringt, begint het zoonschap van God in ons leven in de volle breedte vorm te krijgen. In Romeinen 7 en 8 stelt Paulus het wandelen in, of naar, de Geest tegenover leven volgens de wet. Leven volgens de wet, vanuit eigen kracht, leidt alleen maar tot een leven in nederlaag. Leven vanuit de wet in eigen kracht confronteert ons doorlopend met onze zondige natuur die gewoon niet mee wil en kan werken bij het volgen van de Heer. Leven vanuit de wet is als roeien tegen de sterke stroom van onze oude natuur in. Hoe meer wij ons inspannen, hoe meer wij de tegenwerking van de stroom ervaren, en hoe gefrustreerder en vermoeider wij raken.

Wandelen in de Geest betekent het volgen van een levende leidsman. Wanneer wij bewust met het besef omgaan dat de Heilige Geest in ons woont, dan geeft Hij ons voortdurend aanwijzingen wat en niet te doen, welke gevoelens wel en niet waardig zijn, etc. Hij houdt ook een gezonde vrees voor God in ons in stand zodat wij ons ook gestimuleerd voelen om ons waardig gedragen en om te weigeren toe te geven aan de zondige tendensen die nog in onze oude natuur leven. Ook geeft Hij ons kracht voor dit waardige gedrag, bemoedigt Hij ons wanneer wij vorderingen maken, en geeft ons corrigerende hints wanneer wij in oude gewoonten terugvallen. Tevens geeft Hij ook praktische wijsheid over hoe wij ons moeten gedragen in allerlei situaties. Hij toont ons ook liefdevol maar beslist op Zijn tijd welke zaken in ons leven nog verder of dieper dienen te veranderen, en hoe dit dient te gebeuren. Naarmate wij meer wandelen in de Geest, krijgt de wil van de Vader daardoor automatisch meer gestalte in ons leven en persoonlijkheid. Ook troost de Heilige Geest ons – Hij is immers de Trooster -, wekt liefde en passie voor Jezus in ons op, bidt naar Gods wil in en door ons (Rom. 8:27), en herinnert en bevestigt ons dus in de liefde van de Vader en onze identiteit als zonen Gods. Hiervoor is noodzakelijk dat wij een levende en intieme relatie met de Heilige Geest horen te onderhouden. Wandelen in of naar de Geest betekent dan ook wandelen met de Heilige Geest.

Wandelen in de Geest is ook van belang voor de twee reeds eerder genoemde facetten van

het werk van de Heilige Geest. Wanneer wij wandelen in de Geest dan zullen wij de zalving en gaven van de Heilige Geest op een verantwoorde en effectieve manier gebruiken, waardoor alleen God de eer krijgt. Als wij wandelen in de Geest dan doen wij namelijk alleen die werken die God de Vader via de Heilige Geest, de Geest van het zoonschap, ons laat zien, zoals dit in het leven en de bediening van Jezus het geval was (Joh. 5:19). Het wandelen in de Geest is ook belangrijk voor het ontwikkelen van de vrucht van de Geest. Hoe meer en intiemer wij in en met de Heilige Geest wandelen, hoe meer ons eigen karakter dat van Christus zal gaan weerspiegelen. Zonder het wandelen in de geest die ons kracht geeft en verandert, verzandt elke nadruk op de vrucht van de Geest toch weer in wettisch gedrag en uiterlijke vroomheid (2 Kor. 3:6,18).

Wandelen in de Geest betekent dan ook leven in totale afhankelijkheid van en gehoorzaamheid aan de Vader. De noodzaak tot totale afhankelijkheid en gehoorzaamheid geldt niet alleen voor de periode waarin wij geestelijk nog onvolwassen zijn. Deze noodzaak geldt zeker zo sterk als wij geestelijk volwassen worden. Het leven van Jezus illustreert dit. Anders dan in de moderne westerse samenleving betekent groei in geestelijke volwassenheid niet dat wij onafhankelijker van onze Vader worden, en los van Hem zelf onze beslissingen gaan nemen. Groei in geestelijke volwassenheid betekent dat wij steeds meer op Jezus gaan lijken!. Groei houdt in dat wij meer en meer naar Gods beeld veranderen en in toenemende mate gericht zijn op het doen van de wil van de Vader, en ons dus ook steeds sterker aan Hem onderwerpen. Tevens betekent geestelijke volwassenheid dat God ons steeds meer en zwaardere verantwoordelijkheid en uitdagingen kan toevertrouwen.

Volwassen wording en loutering

Het is God de Vader er veel aan gelegen om ons zo snel en mogelijk te veranderen naar het beeld van Christus. Hij wil volwassen kinderen die de waardigheid van echte koningskinderen weerspiegelen. Dergelijke volwassen mensen laten de wereld zien wie Hij is. Aan hen kan Hij met gerustheid Zijn zegeningen en geheimenissen toevertrouwen. Tevens zullen dergelijke volwassen kinderen Zijn zalving niet makkelijk misbruiken. Dergelijke waardige, volwassen gelovigen zijn Gods sleutel voor de doorbraak van Gods koninkrijk op aarde. God zit echter niet passief te wachten totdat onze geestelijke kindertijd ooit eens voorbijgaat. De Heilige Geest, de geest van het zoonschap, kneedt en gebruikt de omstandigheden in ons leven om ons volwassen te maken. Ook bereidt Hij ons op die manier voor op onze toekomstige rol als medeheersers met Christus. De bijbel vergelijkt dit proces met het louteren van goud in het vuur (1 Petr. 4:12-14). Net als gelouterd goud is het eindresultaat prachtig, maar het proces van loutering kan wel pijnlijk zijn. In dit proces van loutering door moeilijkheden heen komen onze diepgewortelde zonden, bindingen en zwakten aan de oppervlakte, zodat zij kunnen worden verwijderd. Ook traint Hij zo ons in karaktertrekken als moed, geduld en vasthoudend geloof. Deze karaktertrekken zijn belangrijke voorwaarden voor verdere geestelijke doorbraak, en ook tekenen van geestelijke volwassenheid.

Het gedeelte in de bijbel dat nadrukkelijk over deze loutering spreekt is Hebreeën 12:5-11. Hebreeën vergelijkt dit proces met de opvoeding van een goede menselijke vader. Een liefdevolle vader is niet te soft. Hij zorgt voor zijn kinderen en beschermt hen, maar verwent hen niet. Hij probeert zijn kinderen ook te stimuleren en te corrigeren om zo het beste uit zichzelf te halen, ook als dit strijd en opoffering kost. Deze discipline is een teken van liefde, zo blijkt uit dit gedeelte. De bedoeling van deze discipline is dat wij volwaardige en volwassen mensen worden die tegen de uitdagingen van het leven zijn opgewassen. Door de Heilige Geest werkt God de Vader zo in onze omstandigheden, dat Hij ons kneedt tot de mensen die Hij in gedachte heeft. Aan dit soort mensen wil Hij Zijn zegeningen kwijt. Hierbij maakt God de Vader natuurlijk niet de fouten die natuurlijke vaders wel maken!

God kan in de discipline die Hij ons oplegt ver gaan. Je zou dit aspect van de liefde van God de Vader ook kunnen vergelijken met een coach die een atleet voorbereidt voor een kampioenschap. Een goede coach kan dan een heel lastig en streng zijn voor de atleet, wat die atleet niet altijd leuk

vindt. Maar het doel van deze discipline is dat de atleet zijn lichamelijke en mentale grenzen oprekt, waardoor hij uiteindelijk kampioen wordt. Als de coach te soft is en het de atleet te makkelijk maakt, wordt deze nooit kampioen. Dit principe geldt ook voor de discipline van God. Hij wil onze persoonlijke grenzen oprekken, zodat wij meer op Christus gaan lijken en steeds meer voor Zijn hogere doelen bruikbaar worden.

Loutering en tegenstand

God gebruikt met name vervolging, smaad, en andere vormen van tegenstand voor onze loutering en geestelijke groei. In vele landen betekent dit gevangenschap, mishandeling en de dood. In de westerse samenleving is een dergelijke dreiging minder groot, hoewel dit natuurlijk kan veranderen. Maar andere vormen van tegenstand, zoals spot, smaad, valse beschuldiging, discriminatie, pesterijen, en vervloekingen ondergaan wij wel, en deze zijn evenmin prettig. Ook tijden van crisis en oordeel zijn vaak instrumenten van Gods diepe loutering. In plaats van te klagen is het raadzaam om actief met deze goddelijke discipline mee te werken, om zo 'die onvergankelijke erekrans te winnen' (1 Kor. 9:25). Ook kan God dingen van ons afpakken om ons geestelijk te laten groeien. In Johannes 15:2 zegt Christus dat de Vader ons snoeit wanneer wij vrucht dragen, zodat wij meer vrucht dragen. Een rank die wordt gesnoeid raakt een stuk van zichzelf kwijt. Dit kan bijvoorbeeld een vriendschap zijn, een carrièreperspectief, een positie in de gemeente, etc. Zo'n verlies kan eveneens heel pijnlijk zijn. Maar het helpt ons om het uiterste uit ons zelf te krijgen, en ook om echt alleen op Hem te vertrouwen, en dit vertrouwen niet te delen met vertrouwen op mensen of op eigen vaardigheden of zekerheden.

God houdt echter Zelf ook de grenzen in het oog van wat wij kunnen dragen. Hij zal in het proces van loutering wel het uiterste uit ons halen, onze grenzen oprekken, maar ons niet in situaties brengen die wij niet aankunnen. Hij geeft ons de kracht en wijsheid om een situatie succesvol het hoofd te bieden. Of hij toont ons een veilige vluchtweg. Of Hij verhindert situaties die wij geestelijk nog niet kunnen hanteren (1 Cor. 10;13). Als een liefdevolle Vader en intelligente coach weet de Heer precies hoe ver Hij kan gaan, wat Hij van ons kan vragen en wat nog niet. Het leven van Jezus is hiervan een voorbeeld. Tijdens Zijn gebed in Gethsemane bereidde Jezus Zich voor op Zijn loodzware opdracht: sterven aan het kruis om de mensheid te redden. Het leek even of deze opdracht voor Hem te zwaar zou zijn. Jezus' persoonlijke grenzen van wat Hij kon verdragen werden tot het uiterste opgerekt. Maar God gaf Hem extra kracht, zodat Hij deze opdracht toch met volle overtuiging en vol vertrouwen kon voltooien (Lukas 22:39-46).

IV. Belemmeringen voor het doorbreken van onze identiteit als zonen

De geest van slavernij

Er zijn diverse geesten en geestelijke houdingen waarin wij kunnen wandelen die tegengesteld zijn aan de geest van het zoonschap. Deze geesten en geestelijke houdingen blokkeren of belemmeren de doorbraak van de geest van het zoonschap in ons. In de eerste plaats is er de geest van slavernij. Dit is een geest van wettische gedrevenheid (Gal. 4:7). Deze geest berust op de gedachte dat Gods blijdschap over ons afhangt van wat wij voor Hem doen. Ook als wij in theorie wel geloven dat niet onze daden, maar het geloof de basis van onze redding is, kunnen wij nog steeds voelen en ons gedragen alsof God pas echt tevreden over ons is wanneer wij rennen, vliegen en afzien voor Hem. Deze geest van gedrevenheid kan ook berusten op een diep in ons hart sluimerende angst voor oordeel of afwijzing, zoals een slaaf het oordeel van een wrede slavendrijver vreest (1 Joh. 5:18). Om dergelijke redenen kunnen gelovigen hopen van conferentie naar gebedsactie, van toerustingcursus naar evangelisatiecampagne, etc. Of zij vasten en bidden aan de lopende band en leggen zich allerlei opofferingen op zonder dat de Heilige Geest hen hier nu echt in leidt. Een

dergelijke houding van slavernij is ook onder charismatische christenen terug te vinden. Sommigen bedienen ook in de kracht van de Heilige Geest, maar worden ten diepste toch door een geest van slavernij geïnspireerd. Dergelijke gelovigen branden in de bediening snel op.

Het is tevens mogelijk dat wij zo'n geest van slavernij op medegelovigen leggen. Dit doen wij bijvoorbeeld wanneer wij sterk bij hen aandringen om aan bepaalde christelijk activiteiten of acties mee te doen zonder dat de Heer Zelf hen hiertoe oproept. Sommige gemeenten of groepen verplichten hun leden tot een onuitputtelijke hoeveelheid activiteiten. Soms gaat dit zo ver dat gelovigen nauwelijks nog aan hun gezin toekomen en te weinig tijd, energie en aandacht voor hun werk of studie over hebben. Paulus zegt met nadruk dat wij 'ons geen slavenjuk' moeten laten opleggen (Gal. 5:1). Ongetwijfeld betekent dit dat wij ook elkaar geen slavenjuk moeten gaan opleggen.

Een geest van slavernij heeft veelal wortels in het voorgeslacht. Mensen met een wettische achtergrond hebben doorgaans van zo'n geest last, zelfs als de opening voor deze geest van slavernij vele generaties geleden was. Diep in hun hoofd en gevoel blijven deze gelovigen toch een wettisch juk voelen. Vaak uit zich dit ook lichamelijk. Met name nek, schouders en rug kunnen klachten vertonen, omdat dit de plekken zijn waar men normaal gesproken een zware last draagt. De geestelijke last vertaalt zich dus in lichamelijke overbelasting. Ook chronische vermoeidheid kan zijn wortels hebben in wettische jukken en een geest van slavernij uit het voorgeslacht.

Vaderloosheid, verwerping en verlatenheid

Een bekende cluster van demonische bindingen bestaat uit vaderloosheid, afwijzing en verlatenheid. Bij vaderloosheid is de bevestiging en correctie door de vader uitgebleven, hetzij doordat er geen vaders waren, hetzij doordat de vaders niet functioneerden. Dit kan een opening voor een geest van vaderloosheid geven. Ook dode religie of dominant en misbruikend leiderschap kan een dergelijke opening veroorzaken. Een geest van vaderloosheid uit zich vaak in diepe verwarring, onzekerheid, angst, het vast houden aan schijnzekerheden, waaronder wettisch gedrag. Maar het kan zich ook uiten in rebellie, normloosheid, criminaliteit, afgoderij en onreinheid.

Een geest van afwijzing is ook een hinderpaal voor het aanvaarden van de geest van het zoonschap. Een dergelijke geest maakt het ons moeilijk om te geloven dat de Vader ons aanneemt en echt wil zegenen. Ook bemoeilijkt een dergelijke geest geloof in gebedsverhoring. Afwijzing veroorzaakt een diepe onzekerheid. Bovendien trekt iemand met een geest van afwijzing als een magneet nieuwe afwijzing aan. Zelfafwijzing en angst voor afwijzing zijn doorgaans aan afwijzing verbonden. Verder bestaat er ook een geest van verlating, die weer verbonden is met angst voor verlating. Gelovigen die hieraan leiden vinden het heel moeilijk om waarheid dat God bij hen blijft met hun hart te pakken.

Een dergelijke geest van en angst voor verlating kan er voor zorgen dat mensen zich heel weinig onder andere mensen begeven. Zij gedragen zich dan als eenzame wolven op een verlaten prairie. Aan de andere kant kunnen zij ook heel nadrukkelijk en krampachtig beslag op de tijd en affectie van anderen leggen, alsof zij kost wat kost willen voorkomen dat zij verlaten worden. Verlatenheid kan zijn oorsprong hebben in een traumatische ervaring waarin iemand zich door iedereen verlaten voelde. Het kan ook zijn oorsprong hebben in een traumatische ervaring waarin hij of zij zich door God verlaten voelde. Dit trauma bleef vervolgens onverwerkt waardoor dit gevoel van verlatenheid een bolwerk is gaan vormen in de ziel. Dergelijke trauma's van verlatenheid kunnen eveneens via het nageslacht worden doorgegeven.

Een geest van verweesdheid

Verweesdheid is een radicale vorm van afwijzing en verlating. Deze geest zorgt ervoor dat wij diep in ons hart niet kunnen pakken dat God ons heeft geadopteerd zoals wij zijn. Wij voelen ons dan ten

diepste nog wees in plaats van een ervend kind. Ook belemmert deze geest onze zekerheid dat God echt om ons geeft en voor ons zorgt. Deze geest gaat gepaard met diepe onzekerheid, bezorgdheid, afwijzing en angst voor verlatenheid door God (Rom. 8:15). Een gelovige met deze geest voelt zich als het meisje met de zwavelstokken uit het gelijknamige sprookje van Andersen. Dit meisje had geen enkel familielid dat om haar gaf. Zij had evenmin bezittingen, een thuis en eten en drinken. Zij probeerde door op straat lucifers te verkopen nog wat geld te verdienen. Dat lukte echter nauwelijks. Op een ijskoude kerstavond, toen alle families in hun verwarmde huizen de kerstmaaltijd nuttigden, was zij nog moederziel alleen op straat, waar zij die avond doodvroor.

Mensen met een geest van verweesdheid voelen zich soms ook eeuwige vreemden op aarde, alsof zij nooit ergens echt bij horen. Gelovigen met een dergelijke geest kunnen ook zeer wantrouwend zijn naar andere mensen toe, ook naar andere gelovigen. Het is net alsof zij altijd met een rotstreek rekening houden, zoals op straat levende weeskinderen altijd hyperalert zijn op diefstal, bedrog, en andere vormen van misbruik. Een geest van verweesdheid kan ons inspireren tot veel geestelijke activiteit en gemaakte vroomheid in de hoop om toch door God de Vader te worden aanvaard. Ook kan die geest ons inspireren om onszelf voor andere mensen te bewijzen in onze bediening. Maar diep van binnen blijven wij nog kwetsbaar en onzeker. Om deze reden kan een geest van verweesdheid ook tot geestelijke en lichamelijke oververmoeidheid leiden, en tot vroegtijdig opbranden in bediening.

De geest van verweesdheid kan berusten op een verdraaid beeld van God de Vader of op pijnlijke persoonlijke ervaringen. Tevens kan het vanuit het voorgeslacht zijn doorgegeven. Wij merken dat gelovigen uit een achtergrond met een extreme leer van de uitverkiezing een grote kans hebben aan een geest van verweesdheid te lijden. In deze extreme leer is de uitverkiezing niet de bevestiging van de liefde van de Vader, maar een kil leerstuk. Dit leerstuk stelt God ten onrechte voor als een afstandelijk wezen waarvan je nooit zeker weet of Hij je zal aanvaarden of voor eeuwig zal verwerpen, al wil je nog zo graag door Hem aangenomen worden. Dit geeft opening voor een geest van verweesdheid waarbij het hart niet kan pakken dat God de Vader van ons houdt, voor ons zorgt, ons beschermt, ons nooit in de steek laat, ons nooit bedriegt, maar ons een mooie toekomst geeft.

Krampachtigheid in onze relatie met de Heilige Geest

Vele christenen zijn krampachtig als het aankomt op het bouwen aan een relatie met de Heilige Geest. Zij zijn bang om de Geest te veel eer te geven en Christus en de Vader te weinig eer. Zij stellen in dit verband dat de Heilige Geest de aandacht niet op Zichzelf vestigt, maar de Vader en Christus verheerlijkt. Op zich is dat helemaal juist (Joh. 14,16). Maar aan de andere kant hebben wij een levende relatie met de Vader en met Christus dankzij de aanwezigheid van de Heilige Geest (Rom. 8:14-17). Hij vertegenwoordigt de Vader en Christus in en onder ons. Het is moeilijk om wel een levende relatie met de Vader en Christus te onderhouden als wij geen levende relatie hebben met Hun vertegenwoordiger bij ons. Deze krampachtigheid wordt in vele gevallen mede veroorzaakt door een geest van religie, zoals dogmatisme en traditionalisme. (Zie het artikel *De Geest van religie* elders op deze website).

Een dergelijke dogmatische krampachtigheid over de rol van de Heilige Geest leidt ertoe dat wij Hem niet op de juiste waarde schatten, en daarom niet actief aan een intieme relatie met Hem bouwen. Ten gevolge hiervan raken wij ernstig belemmerd in het wandelen in de Geest van het zoonschap, en in onze relatie met Christus en de Vader. Het boek Handelingen laat zien dat de eerste christenen zich in ieder geval heel goed van de voortdurende aanwezigheid en leiding van de Heilige Geest bewust waren, en dan ook vrijmoedig over, met en namens Hem spraken.

Charismatische rebellie en onafhankelijkheid

In andere artikelen op deze website zijn wij al ingegaan op de mogelijkheid om Gods zalving te misbruiken, bijvoorbeeld in *De geest van religie*, en *Valkuilen, trots en zelfverheffing*, en *Misleiding*

en onderscheid in de christelijke gemeente. De oorzaken van misbruik van Gods zalving liggen doorgaans in diepe wortels van rebellie, ongezeglijkheid, onwil tot persoonlijke overgave en ambitie, waarvan de gelovige zich maar oppervlakkig heeft bekeerd. In het kader van het thema zoonschap willen wij op dit thema nog enkele opmerkingen maken.

Door de gehele kerkgeschiedenis heen zijn er mensen geweest die een sterke zalving bezaten, maar wier karakter absoluut niet dat van Jezus weerspiegelden, of die de aandacht en eer voor zichzelf opeisten in plaats van God alle eer te geven. In sommige gevallen leven mensen zelfs grof in zonde, terwijl hun bediening toch heel krachtig en effectief lijkt. Ondanks een krachtige zalving kunnen mensen rebels en ongehoorzaam zijn, en hun zalving onafhankelijk van de Heer naar eigen goeddunken gebruiken. Dit kan tot flinke vertwijfeling leiden bij gelovigen. Zij vragen zich af waarom de Heer zo veel zalving kan toevertrouwen aan mensen die zich zo onheilig en onwaardig gedragen.

De reden hiervoor is dat wij gelovigen in principe recht hebben op de zalving en gaven van de Heilige Geest, omdat wij nu eenmaal erfgenamen zijn. Daarom honoreert God ons verlangen om zalving te ontvangen, zelfs als wij geen bijzondere interesse tonen om de vrucht van de Heilige Geest in ons te ontwikkelen of om in de Geest van het zoonschap te wandelen. De bijbel zegt dat de Heer de zoon laat opgaan over bozen en goeden (Matt. 5:45). Op gelijke wijze geeft de Heer ook zalving en gaven aan gelovigen, los van de vraag of zij er verantwoord mee omgaan of niet.

Evenmin neemt God deze gaven en zalving meteen weer af als het leven van christenen niet de vrucht van de Heilige Geest of een heilige levenswandel toont. Een goed voorbeeld is de oude profeet in Bethel ten tijde van koning Jerobeam van Israël. Hij misbruikte zijn status als profeet door te liegen en bedriegen. Toch gebruikte de Heer hem nog voor het doorgeven van een echte profetie (1 Kon. 13:11 e.v.). Een ander voorbeeld is Achitofel, de raadsman van David. Hij had van God de gave van wijsheid gekregen (2 Sam. 16:23) Hij steunde echter de rebellie van Absalom, en misbruikte zijn gave om te proberen David zo snel mogelijk te doden (2 Sam. 15-17). De gelijkenis van de verloren zoon toont verder dat de Vader de erfenis aan de jongste zoon gaf toen deze die kwam opeisen, ook al ging hij de Vader verlaten en zijn erfenis verkwanselen (Lukas 15:11-13). Zo onthoudt God ons ook Zijn zalving niet als deel van onze erfenis, ook als wij deze vervolgens op een verkeerde manier en voor eigen glorie gebruiken.

Hoewel de Heer de zalving van de Heilige Geest dus niet meteen wegneemt wanneer wij deze misbruiken, heeft een dergelijk misbruik wel gevolgen. Een christen die zich niet door God wil laten leiden en veranderen kan nooit als een echte zoon functioneren, ook al gebruikt hij een deel van de erfenis waar hij recht op heeft. Wie wel geïnteresseerd is in de geestelijke schatten van de Vader, maar niet in Hemzelf, en evenmin in Zijn wil en Zijn morele waarden, onteert Hem als Vader. Dan diskwalificeert hij zich feitelijk als zoon. Daarom zegt Jezus ook dat er aan het einde der tijden mensen zullen zijn die zeggen dat zij in Zijn naam hebben geprofeteerd, boze geesten hebben uitgedreven en vele krachten hebben gedaan, maar van wie de Vader toch zegt dat Hij hen nooit heeft gekend (Matt. 7:21-23). Tevens waarschuwt Hij ook tegen valse profeten die misschien wel zalving hebben, maar die slechte vruchten dragen, in plaats van de vrucht van de Heilige Geest (Matt. 7:15-20). Paulus zegt verder in dit verband dat een zeer sterke zalving en geestesgaven ons niet zal baten als het gebruik niet gepaard gaat met de liefde, die een hoofdkenmerk is van de vrucht van de Geest (1 Kor. 13: 1,2; Gal. 5:22), en het karakter van God meer weerspiegelt dan welk kenmerk dan ook (1 Joh. 4:16).

V. Ten slotte

Samenvatting

Het besef dat wij zonen van God zijn staat centraal in onze identiteit als gelovigen. Als zonen erven

wij van de Heer, mannen zowel als vrouwen. Deze erfenis ligt vooral in de toekomst. Dan zullen wij in een verheerlijkt lichaam regeren met Christus. Maar het betekent ook dat onze persoonlijkheid wordt omgevormd naar de heiligheid en waardigheid van Christus. Ook hebben wij als zonen de verantwoordelijkheid om Zijn koninkrijk met kracht op aarde baan te laten breken. Dit besef van identiteit is een fundament van ons christelijk leven.

De Heilige Geest is het belangrijkste voorschot op onze erfenis. Hij, de derde persoon van de Godheid, markeert en bevestigt onze identiteit als zonen. De Heilige Geest is dan ook de Geest van het Zoonschap. Hij rust ons toe tot Gods werk door ons zalving en gaven te gaven. Verder bewerkt Hij de vrucht van de Geest waardoor wij het karakter van God meer en meer gaan weerspiegelen. Tevens wil Hij ons dagelijks leiden, zodat wij in overwinning op de zonde kunnen leven, Zijn zalving tot Gods eer kunnen gebruiken, en de taken die Hij ons geeft ook vanuit Zijn wijsheid en inzicht te volbrengen. Ook opereert Hij als coach die ons actief traint om geestelijk volwassen te worden, vaak door ernstige tegenstand heen.

Er zijn diverse blokkades waardoor de geest van het zoonschap in het leven van gelovigen wordt belemmerd. Daaronder vallen geesten van slavernij en wettisch gedrag, vaderloosheid, afwijzing, verlating en een geest van verweesdheid, onderwaardering van de Heilige Geest, en charismatische rebellie en onafhankelijkheid.

Laat de geest van het zoonschap nu radicaal doorbreken

Het vaderschap van God is de laatste jaren sterk onder de aandacht gekomen. Helaas ervaren velen van ons het zoonschap van God nog gebrekkig. Het is soms net alsof sommige delen van ons zich nog slaaf, wees of rebel voelen en zich ook zo gedragen. Dit geldt zowel voor jonge gelovigen als voor hen die al lang christen zijn, inclusief voor christelijk leiders. Dit gebrekkige besef van zoonschap berooft ons van veel vrede en blijdschap en is tevens een hoofdoorzaak voor het voortijdig opbranden van christelijke werkers. De Heer wil dolgraag dat wij Hem helemaal als Vader gaan ervaren en vertrouwen, en dat elk deel van ons leven door de geest van het zoonschap wordt beheerst. Het is dan ook de hoogste tijd om elke keten van slavernij, verweesdheid, of van welke andere aard ook, in ons leven te verbreken. En het is nu ook de hoogste tijd om het besef van onze identiteit als zonen van God door te laten breken in elke deel van onze persoonlijkheid, zoals het leven van Jezus ons voordeed. Ook is het de hoogste tijd om als gelovigen volwassen te worden en blijmoedig de uitdagingen aan te gaan die God op ons pad brengt.